

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΤΑΒΟΥΛΑΡΗΣ

ΕΙΝΕ ἀναμφίλεκτον ὅτι ὁ ἤθοποιός τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἀναγράφεται ὡς διευθυντοῦ καὶ ἰδρυτοῦ τοῦ θιάσου «Μενάνδρου», ἀποτελεῖ ἓνα τῶν πυρῆνων καὶ ἐν τῶν καλλιτέρων, τῶν μᾶλλον ἐπαξίων στολισμάτων τῆς ἐλληνικῆς σκηνῆς.

Ὁ κύριος Διονύσιος Ταβουλάρης ἐκτὸς τῆς ἀδιαφιλονεικίτου ἀξίας του ὡς ἠθοποιοῦ ἔχει καὶ τὴν δόξαν ὅτι συνετέλεσεν ὅπως οὐδεὶς ἄλλος ὑπὲρ τῆς προόδου, ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως ἐν γένει καὶ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ ἐλληνικοῦ θεάτρου διὰ πολλῶν ὁμολογούμενως ἀγῶνων καὶ προσωπικῶν θυσιῶν καὶ εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ μέλλουσα ἱστορία τοῦ θεάτρου μας θὰ τὸν ἀναγράψῃ μὲ μεγάλα γράμματα ὡς ἓνα τῶν ὑπερμάχων τῆς, ὡς ἓνα τῶν ἰδρυτῶν τῆς.

Ὡς διὰ τὰ δικαιολογήσῃ τὸν Ταῖν ὅστις λέγει κάπου, ὅτι διὰ τοὺς μεγάλους ἀνδρας ἡ ζωὴ ὁλόκληρος εἶνε καλλιτεχνία, καὶ ὁ

Ταβουλάρης ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἀφιερώθη εἰς τὸ θέατρον καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων του ἐτῶν δύναται τις νὰ διῶδῃ τὸν πρὸς τὴν σκηνὴν ἔρωτα.

Ὁ Διονύσιος Ταβουλάρης ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ κατὰ τὸ 1842 καὶ ἐσπούδασεν ὑπὸ τὸν Μαρτζώκην καὶ τὸν Χαριάτην ὠφεληθεὶς πολὺ ὑπὸ τῶν δύο τούτων ἐγκριτῶν διδασκάλων. Ἦτο μόλις δωδεκαέτης ὅταν εἰς φιλόμους Κερκυραῖος, ὁ Μάρκος Ρώσης, παρεπιδημῶν εἰς Ζάκυνθον κατήρτισεν ὄμιλον ἐρασιτεχνῶν μετὰ τοῦ γνωστοῦ ζακυνθίου ποιητοῦ Γεωργίου Κανδιάνου Ρώμα καὶ τοῦ Σπυριδῶνος Ὑόρκ καὶ ἔδωκε ἐπὶ ξυλίνου θεάτρου ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Μώλου ἐν Ζακύνθῳ σειρὰν παραστάσεων. Τὸν θίασον ἀπετέλουν μειράκια δεκαεπταετῆ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐν οἷς ὁ Διονύσιος Ταβουλάρης οἱ υἱοὶ τοῦ Ρώση καὶ οἱτινες ἐδίδασκον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταφράσεις τῶν κωμωδιῶν τοῦ Γολδόνη ὡς τὴν *Ἐνοχλητικόν*, τοὺς *Παράξενους*, τοὺς *Τέσσαρας γέροντας ἐραστάς*, τοὺς *Ἀφηρημένους* καθὼς καὶ τὸν *Συμβολαιογράφον Τάπαν* τοῦ Ραγκιχῆ καὶ ἄλλας τινὰς κωμωδίας. Ὁ Ταβουλάρης ἂν καὶ νεώτερος ὄλων ὑπεκρίνετο τὸ κυριώτερον πρόσωπον εἰς ὅλα καὶ πάντοτε ἐπετύχχανε ἐπιδεικνύων ἔκτοτε τὸ μέγα τάλαντον ὑποκριτοῦ τὸ ὁποῖον ὑπέφωσκεν εἰς τὴν ψυχὴν του.

Ὅταν ὁ θιασίσκος αὐτὸς διελύθη κατὰ τὸ 1858 ὁ Ταβουλάρης ἀνεχώρησε διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ Ρουμανίαν, ὅπου ἐδίδαξε μετ' ἄλλων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ζακυνθίων ἠθοποιῶν Μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψας εἰς Ζάκυνθον κατήρτισεν ἰδιαιτέρον θίασον καὶ ἤρξατο παριστάνων πολλὰς μεταφράσεις, τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος εἶχε φιλοπονήσει.

Ἐν Σμύρνῃ βραδύτερον ὁ κύριος Ταβουλάρης καὶ ἔπειτα πάλιν εἰς Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνίαν δὲν ἔπαυσε ἀγωνιζόμενος καὶ παριστάνων καὶ συναρμολογῶν θιάσους καὶ φιλοπονῶν μεταφράσεις μέχρι ὅτου κατὰ τὸ 1867 ἐνεφανίσθη κατὰ πρῶτον εἰς τὸ θέατρον Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς μετὰ τοῦ γνωστοῦ παλαιοῦ ἠθοποιοῦ Παντ. Σούτσα καὶ ἔκτοτε κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ τίτλου «*Αἰσχύλοι*» μετὰ τοῦ ἀνωτέρω ἠθοποιοῦ, ἔπειτα δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα «*Μένανδρος*» τοῦ ὅπως ἰδιοκτῆτου θιάσου του, ἐξηκολούθει τέρπων καὶ συγκινῶν τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινὸν κατὰ τὸ θέρος — τὸν χειμῶνα ἐκτελῶν μᾶλλον ταξέδια μετὰ τοῦ θιάσου του εἰς τὴν ἁλλοδαπήν, ἐν Ρωσίᾳ πρὸ πάντων ὅπου πολὺ ἐκτιμᾶται καὶ ὅπου πολλάκις τὸ κοινὸν καὶ αἱ ἐφημερίδες τὸν ἐγχειροκρότησαν καὶ τὸν ἐτίμησαν καὶ ἐνεθουσιάσθησαν.

Ἐκτὸς τῶν Σατιξήρειων δραμάτων εἰς τὰ ὁποῖα ἔγνωστον εἶνε

πόσον ἐπιτυγχάνει, ὁ Ταβουλάρης διέπλασε αὐτὸς καὶ ὑπεκρίθη πολλὰ ἄλλα πρόσωπα μετὰ ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας.

Ὡς Νέρων ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, καὶ ὡς σύζυγος ἐν τῇ διπράκτῳ κωμῳδίᾳ *Εἶτε τρελή*, καὶ ὡς Σανταρόζας ἐν τῷ *Ἐν-σάρκῳ Ἀγάλματι*, καὶ ὡς Κωνσταντίνος ἐν τῇ *Φαύστα*, καὶ ὡς Ὁρσος εἰς τὸ *Μῖσος* τοῦ Σαρδοῦ, καὶ Κάρολος Βερναρδὸτ ἐν τῇ *Πατρίδι*, καὶ Μιχαὴλ εἰς τὴν *Νεράιδα* καὶ Δώρις ἐν τῇ *Φαιδώρα* καὶ Ροστάιν ἐν τῇ *Δαλιδᾷ* καὶ Πέτρος εἰς τὰς δύο ὄρφανὰς — καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς χαρακτῆρας, τοὺς ὁποίους τώρα δὲν ἐνθυμούμεθα, ὁ Ταβουλάρης, λέγομεν, ἀποδεικνύεται ἡθοποιὸς πλήρης ὑποκριτικῆς δυνάμεως καὶ τέχνης ὑπερόχου.

Τὸς μεταφράσεις τοῦ κ. Ταβουλάρη — διότι καὶ δὲ πολλῶν τοιούτων ἐπλούτισε τὴν ἐλληνικὴν σκηνὴν — τὰς μεταφράσεις δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαριθμήσωμεν μὴ ἔχοντες πρόχειρον τὸν κατάλογον αὐτῶν, λέγομεν ὅμως ἀπλῶς ὅτι ἀνέρχονται εἰς πλεον τῶν τριάκοντα. Ὁ κ. Ταβουλάρης εἶνε ἐκ τῶν ὡς ἄριστα ἐκπαιδευθέντων ἡθοποιῶν, ἀρτίας ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως, κάτοχος τῆς γαλλικῆς καὶ ἰταλικῆς γλώσσης, ὡς καὶ τῆς ἡμετέρας ἣν γάφει δεξιῶς ὡς λογογράφος δόκιμος καὶ ποιητὴς συνάμα, πλεῖστα φιλοπονήσας ποιήματα, πατριωτικὰ ἰδίως καὶ σατυρικά, πλήρη ἄλατος καὶ εὐφυΐας, δημοσιευθέντα ἀνωνόμως εἰς τὸν «Ραμπαγᾶν» τοῦ μακαρίτου Κλ. Τριανταφύλλου κατὰ διαφόρους ἐποχάς.

Κανεὶς ὡς γνωστὸν ἐκ τῶν προστατευόντων τὸ ἐλληνικὸν θέατρον δὲν ἔπραξε τόσα ὑπὲρ τῆς ἐλληνικῆς σκηνῆς.

Εἰργάσθη ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ἐργάζεται καὶ θὰ ἐργάζεται συντελῶν τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν ἀνύψωσιν αὐτῆς, τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὁμολογουμένως εἰς τῶν κραταιοτέρων, τῶν μᾶλλον σπουδαιοτέρων στύλων. Διὰ τοῦτο εἶπομεν καὶ ἐν ἀρχῇ ὅτι τὸ ὄνομά του θὰ ἀναγράφη μεγάλοις γράμμασι μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ σεβασμοῦ εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τοῦ ἐλληνικοῦ θεάτρου.